

TAMMELAN KUNTA

Lukuvuosisuunnitelma

Yhtenäiskoulu Harmonia

LV. 2026–2027

Sisällys

1. Koulun perustiedot	4
a. Opetushenkilöstö	4
b. Opiskeluhuollon henkilöstö ja toimintasuunnitelma	7
2. Koulun toimintaperiaate ja arvoperusta	8
a. Koulun kehittäminen ja tavoitteet	8
b. ProKoulu	10
c. Liikunnallisen elämäntavan edistäminen	12
d. Unicef lapsiystävällinen kunta	12
3. Koulutyön yleinen järjestely	13
a. Lukuvuoden työaika	13
b. Poissaolojen seuranta	14
c. Välitunnit	14
d. Ruokailu ja välipala	15
e. Päivänavauskäytänteet	15
f. Oppilaskuljetukset	15
g. Turvallisuustoiminta	16
h. Aamu- ja iltapäivätoiminta	19
4. Opetus	20
a. Tuntijako	20
b. Opetusryhmät ja ryhmäkoot	20
c. Lukuvuoden teemat ja painotukset	21
d. Valinnaisaineet	21
e. Katsomusaineiden opetus	21
f. Oppilaanohjaus	22
g. Sähköiset oppimisympäristöt	22
h. Monikulttuurinen opetus	23
i. Perusopetuksen valmistava opetus	24
j. Oppimisen ja osaamisen arviointi	24
k. Opetusvälineet ja -materiaalit	25
5. Oppimisen tuki	25

a. Inklusiosuunnitelma	25
b. Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt	26
c. Ryhmäkohtaiset tukimuodot.....	27
d. Oppilaskohtaiset tukitoimet	28
e. Oppimisen tuen ryhmä OTR	29
6. Tapahtumat ja juhlat	29
a. Tapahtumakalenteri	29
b. Koulun juhlat	32
c. Uskonnolliset tilaisuudet	32
d. Koulun ulkopuolinen toiminta	32
7. Yhteistyö	33
a. Kodin ja koulun välinen yhteistyö.....	33
b. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö	33
c. Yläkoulun yhteistyö toisen asteen oppilaitosten kanssa	33
d. Kulttuurikasvatus.....	34
e. Koulunuorisotyö	34
f. Kansainvälinen toiminta	35
g. Muut yhteistyötahot.....	35
8. Oppilaiden osallisuus	35
a. Oppilaskunta ja oppilaskunnan hallitus.....	35
b. Tukioppilas/kummioppilastoiminta	36
c. Muu toiminta.....	37
9. Päiväys ja allekirjoitus	37

1. Koulun perustiedot

Yhtenäiskoulu Harmonia

Osoite: Tammelantie 20, 31300 Tammela

Rehtori: Katja Lehtoranta

a. Opetushenkilöstö

Opettajat

Sukunimi Etunimi	Virka	Luokka
Ajanko Anni	0074	1-3
Hakala Ari-Pekka	0106	5-9
Hakala Soile	0003	
Hakala Vesa	0051	6C
Haukka Minna	0004	5-6B
Iipola Sanna-Reetta	0042	3A
Järvi Heidi	0104	6-9
Kaleva Sonja	0053	4-6
Kaleva Taneli	0025	5A
Karhila Anja	0012	1A
Kaunisto Kalle	0076	4, 7-9
Kemppainen Maija	0007	7-9
Kilpinen Justiina	0105	7-9
Kokkonen Pasi		4-9
Kortelammi Arne		7-9
Kulonen Jessika	0115	7-9
Lahti Susanna	0026	1-3B
Lampela Mari	0052	4A

Lampinen Jenni	0109	3-9
Lehtoranta Mikko	0116	6-9
Malmström Markus	0021	6A
Marttala Susanna	0027	2A
Mertanen Tanja	0107	7-9
Muurinen Taru		3-9
Niemi Joni		1-9
Peltonen Susanna	0011	4B
Rantala Kristiina		4-9
Saharinen Ida	0006	7-9
Salmivalli Sarianna	0110	7-9
Siikamäki Heikki	0113	5, 7-9
Sirviö Johanna	0102	7-9
Vaara Inga-Maria		1-9
Välinen Heli	0108	
Wassholm Aki		
Ylitalo Johanna	0103	

Koulunkäynninohjaajat

Sukunimi Etunimi	Luokka
Holmi Marja-Riikka	7-9
Into Piritta	1-3B
Khalaf Iman	1B
Kujansuu Elli	3A
Laurila Joonas	5-6B
Paija Veronica	7-9

Raivio Hannele	7-9
Rauhaniemi Ronja	4AC
Salminen Minna	2A
Salo Minna	4B
Tikkanen Sari	7-9B
Urhoin Pauliina	1A
Valkeasalo Jatta	5-6A
Österberg Linda	5-6B

Muu koulun henkilökunta

Sukunimi Etunimi	Tehtävänimike
Lehtoranta Katja	rehtori
Laaksonen Nora	hallintosihteeri
Leino Janina	hyvinvointiohjaaja
Lehtinen Juho	koulunuorisotyöntekijä
Kauppi Riikka	ruoka- ja puhdistuspalveluesimies
Suonpää Nilla	kokki
Hieperi Saara	kokki
Niemi Satu	kokki
Mänki Eija	kokki
Virtanen Minttu	siistijä
Heikkinen Sari	siistijä
Kaskela Tiina	siistijä
Ruotanen Viivi	koulupsykologi
Hokka Mari	kuraattori
Tourenen Anu	terveydenhoitaja

Malmström Esa	laitosmies
---------------	------------

b. Opiskeluhuollon henkilöstö ja toimintasuunnitelma

Opiskeluhuollollinen työ koululla

Opiskeluhuollollista työtä on kuvattu tarkemmin seudullisessa opiskeluhuollon ja oppimisen tuen käsikirjassa sekä Tamme-
lan esi- ja perusopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelmassa.

Linkki: [Vihreä kirja](#), [Harmonian opiskeluhuoltosuunnitelma](#)

Yhteisöllinen opiskeluhuolto

Yhteisöllisellä opiskeluhuollolla tarkoitetaan koulun toimintakulttuuria ja toimia, joilla koko oppilaitosyhteisössä edistetään op-
pilaiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön
terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä.

Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttavat kaikki opiskeluhuollon toimijat. Kaikkien koulussa oppilaiden kanssa työskentelevien
sekä opiskeluhuoltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään edistettävä oppilaiden ja oppilai-
tosyhteisön hyvinvointia sekä kotien ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. Koulun henkilökunnalla on ensisijainen vastuu oppilai-
tosyhteisön hyvinvoinnista.

Koulun yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä huolehtii yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttami-
sesta ja arvioinnista. Lisäksi ryhmä suunnittelee, miten oppilaiden ja yhteisöjen hyvinvointiin liittyvien kyselyjen vastauksia
hyödynnetään sekä suunnittelee ja käynnistää koulun ja kotien välistä yhteistyötä. Opiskeluhuoltoryhmä tekee vuosittain yh-
teistyötä nivelvaiheissa yhteistyötahojen kanssa esimerkiksi kouluun tutustumisen ja ryhmäytymisen osalta.
Yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä muodostuu opiskeluhuollon henkilökunnan lisäksi opettajien, koulun henkilökunnan, huol-
tajien ja/tai oppilaiden edustajista. Yhteisöllistä opiskeluhuoltoryhmää koululla johtaa Katja Lehtoranta, rehtori.

Ryhmä kokoontuu vaihtelevalla kokoonpanolla 6-8 kertaa lukuvuoden aikana.

Yksilökohtainen oppilashuolto

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäiselle oppilaalle annettavia koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja,
opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa. Yksilökohtaisen opiskelu-
huollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeää on
varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ennaltaehkäisy.
Yksilökohtainen opiskeluhoito perustuu oppilaan sekä tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Huoltaja ei voi kieltää alaikäistä
lastaan käyttämästä opiskeluhuollon palveluja.

Kouluterveydenhuolto

Kouluikäiset lapset ja nuoret ovat kouluterveydenhuollon asiakkaita. Terveystarkastuksen ja terveydenhoitajan työhön koululla kuuluu nuoren terveen
kasvun ja kehityksen tukeminen niin kahdenkeskisissä tapaamisissa kuin yhdessä muun kouluyhteisön kanssa toimien. Ter-
veystarkastus tehdään kaikkien vuosiluokkien oppilaille vuosittain.

Terveystarkastaja on paikalla koululla 4-5 päivänä viikossa.
Koululääkäriin saa yhteyden terveystarkastajan kautta.
Koululääkärin työhön koululla kuuluu laajojen terveystarkastusten tekeminen vuosiluokilla 1,5 ja 8.
Lisätietoja kouluterveydenhuollosta: [linkki](#)

Opiskeluhuollon psykologi ja kuraattori

Opiskeluhuollon psykologin ja kuraattorin tehtävänä on antaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla edistetään
kouluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä oppilaiden perheiden ja muiden läheisten kanssa. Lisäksi tehtävänä on tukea

oppilaiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia. Opiskeluhuollon psykologit –ja kuraattorit tekevät yhteistyötä oppilaiden ja heidän vanhempiensa kanssa, opettajien ja koulun muun henkilökunnan kanssa sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Opiskeluhuollon psykologiin ja kuraattoriin voivat olla suoraan yhteydessä oppilas itse, hänen huoltajansa, tai joku muu oppilaan tuntevahenkilö. Lisäksi koulun työntekijä tai toinen opiskeluhuollon työntekijä voi olla yhdessä oppilaan kanssa suoraan yhteydessä kuraattoriin tai psykologiin.

Kuraattorina koulussa toimii Mari Hokka. Hän on paikalla 3-4 päivänä viikossa. Psykologina koulussa toimii Viivi Ruotanen. Hän on paikalla 3-4 päivänä viikossa.

Kuraattorin ja psykologin tavoittaa Wilman kautta, sähköpostilla, puhelimitse tai kouluterveydenhoitajan/opettajan kautta.

Lisätietoja psykologipalveluista: [linkki](#)

Lisätietoa kuraattoripalvelut: [linkki](#)

2. Koulun toimintaperiaate ja arvoperusta

a. Koulun kehittäminen ja tavoitteet

Koulun johtoryhmä

Virkanimike	Jäsenet
rehtori	Lehtoranta Katja
apulaisrehtori, luokanopettaja	Malmström Markus
rehtoria avustava opettaja, laaja-alainen erityisopettaja	Sirviö Johanna
tuntiopettaja	Rantala Kristiina
lehtori	Lampinen Jenni
lehtori	Kemppainen Maija
luokanopettaja	Kaleva Taneli
lehtori	Ylitalo Johanna
lehtori	Salmivalli Sarianna
oppimisen tuen koordinaattori	Hakala Soile

Harmonian kehittämistiimit:

Tiimitoimintaa läpi vuoden	Tiimivastaava	Jäsenet
ProKoulu	Susanna M. ja Maija K.	Maija H, Susanna P, Heidi, Minna Salo, Linda ja Johanna S

Lukutaitotiimi	Sanna-Reetta	Mari, Mikko, Kalle K, Ida, Justiina (Aki), Pauliina, Elli ja Veronica
KivaKoulu-tiimi	Sari	Jenni, Susanna L, Sonja, Sarianna, Janina, Juho ja Jessika
Kummitoiminta	Anja	Vesa, Taneli, Minna ja Jatta
Turvallisuustiimi	Pasi	Markus, Johanna Y, Hannele, Juho ja Arne
Kansainvälisyystiimi	Tanja ja Heli	Ari-Pekka, Minna H, Joni ja Kristiina
Liikkarit	Inga-Maria	Heikki, Taru, Anni, Piritta ja Ronja

Tapahtumatiimit:

Tapahtumatiimi	Tiimivastaava	Jäsenet
Satuviikko (vko 41)	Mari	Ida, Justiina (Aki), Pauliina, Elli, Linda ja Veronica
Lapsen oikeuksien viikko (vko 47)	Susanna L	Anja, Jenni, Sonja, Janina, Sanna-Reetta ja Minna
Itsenäisyyspäivä	Sarianna	Jessika, Kalle K, Jatta, Heli, Maija H
Joulujuhla	Markus	kaikki luokanopettajat
Ysigaala ja yläkoulun päätöstilaisuus	Johanna Y	Sari, Maija K, Johanna S ja Arne

Liikuntatapahtumat (turnaukset ja unelmien liikuntapäivä)	Vesa	Inga-Maria, Heikki, Susanna P, Minna H, Anni, Piritta ja Ronja
Joulu- ja kevätkirkko	Kalle K	Susanna P ja Markus
Tyhy (hupitoimintaa)	Hannele	Minna Salo, Joni, Ari-Pekka, Tanja ja Susanna M
112-päivä	Juho	Pasi
Kake	Mikko	Taru, Heidi, Joni, Taneli ja Kristiina

Hankkeet

Koulussa toteutetaan Erasmus+ projekti yhteistyössä Slovakian ja Espanjan kanssa ajalla 1.9.2026-31.8.2028. Hankkeen nimi on Tales from the Oceans, Lakes and Mountains (TOLM). Hankkeen tavoitteena on innostaa oppilaat kirjallisuuden pariin, itse lukien ja kirjoittaen tarinoita, lisätä ymmärrystämme erilaisia ihmisiä kohtaan sekä kasvattaa tietämystämme ympäristönsuojelusta. Hankkeessa korostuvat siis lukeminen ja kirjoittaminen, suvaitsevaisuus ja empaattisuus sekä ympäristöystävällisyys.

Koulun kehittäminen ja tavoitteet

Yhtenäiskoulu Harmoniassa on sitouduttu noudattamaan Tammelan kunnan ja valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman arvopohjaa. Koulun henkilökunnan, oppilaiden ja huoltajien kanssa käydään arvokeskustelua. Koulun toimintakulttuurissa ja arvoissa näkyvät Unicef Lapsiystävällinen kunta ja ProKoulu.

Henkilökuntaa koulutetaan ProKoulun toimintaperiaatteiden mukaisesti. Lisäksi koulutuksia järjestetään ajankohtaisista aiheista sekä henkilökunnalta nousseista teemoista.

Harmonian tavoitteena on inklusioperiaatteen mukaisesti oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestäminen ensisijaisesti luokassa tai Tuvassa (tuen paikka, jossa on erityisopettaja). Tuki suunnitellaan ja toteutetaan joustavasti varhaisessa vaiheessa.

[Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma](#)

b. ProKoulu

Tilannekuva ja lukuvuoden 2026–2027 painopisteet Olemme edenneet ProKoulu-prosessissa vaiheeseen 6 saakka. ProKoulu-ohjaajien koulutukset jatkuvat vielä tulevan lukuvuoden ajan, mikä tukee henkilöstön osaamisen syventämistä. Tämän prosessin aikana keskeisenä tavoitteena on edetä vaiheeseen 7 eli yhtenäisten, ei-toivottuun käyttäytymiseen puuttumisen käytäntöjen vahvistamiseen sekä Harmonian oman ProKoulu-mallin systemaattiseen kehittämiseen positiivista käyttäytymistä tukevaksi.

ProKoulun 10 vaiheen toteuttaminen ja eteneminen näkyy arjessamme seuraavasti:

1. Sitoudumme käyttäytymisen ohjaamiseen yhdessä

- **Toteutus:** Koko henkilöstö sitoutuu yhteisiin kasvatuksellisiin pelisääntöihin ja toimintakulttuuriin yli luokka- ja vuoluokkarajojen.

2. Muotoilemme yhteiset kasvatukselliset tavoitteemme

- **Toteutus:** Kertaamme ja ylläpidämme koulun yhteisiä käyttäytymisodotuksia, jotka ohjaavat oppilaiden arkea esiopetuksesta yläkoulun loppuun ikätasoisesti.

3. Teemme käyttäytymisodotuksista toimintaohjeet eri tilanteisiin

- **Toteutus:** Selkeät toimintaohjeet eri koulutilanteisiin (kuten ruokala, siirtymät, käytävät, välitunnit) ovat arjessa esillä ja yhteisesti opastettuja.

4. Opetamme toimintaohjeiden mukaista käyttäytymistä kaikille

- **Toteutus:** Toimintaohjeita opetetaan ja harjoitellaan tietoisesti. Erityistä huomiota kiinnitetään siirtymävaiheisiin (kuten alakoulusta yläkouluun siirtyviin).

5. Kannustamme positiivisella palautteella ja yhteisillä palkkioilla

- **Toteutus:** Arjessa painotetaan positiivista palautetta ja yhteisiä kannustimia, jotka ohjaavat huomion onnistumisiin.

6. Kehitämme työrauhan tukemista

- **Toteutus:** Olemme edenneet tässä vaiheessa viime lukuvuoden aikana. Työrauhan ja oppimistilanteiden ohjaamisen hyviä käytäntöjä jaetaan aktiivisesti tiimeissä ja opettajainkokouksissa.

7. Puutemme ei-toivottuun käyttäytymiseen yhteisesti sovituilla tavoilla (Tämän lukuvuoden keskeinen kehittämis-kohde)

- **Toteutus:** Jatkamme ProKoulu-ohjaajien koulutusta ja kehitämme sen pohjalta yhtenäiset, johdonmukaiset ja matalan kynnyksen toimintatavat ei-toivottuun käyttäytymiseen puuttumiseen koko koulussa.

8. Rakennamme yleiseen tukeen perustuvan vahvennettujen tukitoimien jatkumon

- **Toteutus:** Käyttäytymisen tuen tarpeisiin vastataan viipymättä yhteistyössä oppimisen tuen ryhmän ja oppilashuollon kanssa, kun yleiset tukirakenteet eivät riitä.

9. Ylläpidämme ja kehitämme toimintaa jatkuvaan seurantaan perustuen

- **Toteutus:** Mallin toimivuutta ja vaikuttavuutta seurataan säännöllisesti (esim. hyvinvointikyselyt ja henkilöstön palaute).

10. Tietoon perustuva ja yhteisöllinen käyttäytymisen ohjaamisen toimintakulttuuri

- **Toteutus (Harmonian oma ProKoulu-malli):** Kehitämme edelleen aktiivisesti koulumme omaa ProKoulu-mallia entistä vahvemmin positiivista käyttäytymistä tukevaksi kokonaisuudeksi, joka elää ja kehittyy koulumme arjessa.

c. Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Välituntiliikunta:

- Pienpelialueiden pelivuorot jokaiselle luokkatasolle, yleisin laji on jalkapallo
- Koripallon heittelymahdollisuus
- Kiipeily, temppuili
- Keppariesteiden hyppely
- Polttopallopelit, keinupoltit
- Hippaleikit
- Sulkapallo, pingis
- Kaikki tämä on omaehtoista ja lapsista itsestään lähtevää liikuntaa

-> Myös ohjattua välituntiliikuntaa on suunnitteilla

Liikuntatapahtumat Harmoniassa:

- 7-luokkien koripalloturnaus
- 8-luokkien jalkapalloturnaus
- 1-6-luokkien salibandy- ja jalkapalloturnaukset
- Kepparitapahtuma
- Unelmien Liikuntapäivä
- Opet vastaan ysit pesäpalloturnaus

Liikuntatapahtumat, joihin osallistumme muualla:

- Pirkka Street Basket Forssassa
- Seutukunnallinen jalkapalloturnaus 9-luokkalaisille vaihtuvalla paikkakunnalla
- Kepparitapahtuma Forssassa

Koulupäivän muu liikunta:

- Taukojumppaideoita oppitunneille
- Just Dance -sisävälitunti

d. Unicef lapsiystävällinen kunta

Suomen UNICEF:n Lapsiystävällinen kunta -malli (lyk) auttaa kuntia tekemään lasten hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja lasten arjen palveluissa ja kunnan hallinnossa. Lyk-malli auttaa toteuttamaan Lapsen oikeuksia perusopetuksessa. Harmonian tavoitteena on:

1) lisätä viestintää lapsen oikeuksista

Viikolla 47 koulussa vietetään Lasten oikeuksien viikkoa. Teemaviikolla toteutetaan mm. aiheeseen liittyviä aamunavauksia, teematunteja eri vuosiluokilla, toimintapisteet ja Lapsi töihin päivä.

2) toteuttaa lapsivaikutusten arviointia ja kehittää lapsibudjetointia

Oppilaskunta osallistuu yhteisölliseen oppilashuoltoryhmään ja tuo aikuisille tietoa oppilaiden hyvinvoinnista ja toiveista. Koulun toimintaa pyritään kehittämään oppilaslähtöisesti.

Oppilaskunnan hallituksen on mahdollista ehdottaa vanhempainyhdistykselle varojen käyttökohteita.

3) yhteistyö hyvinvointialueen kanssa

Yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa on erilaiset teemapäivät, joissa OmaHämeen edustajat ovat pitämässä pisteitä (mm. SePäSe). Koulun oppilashuolto pitää omia teematempauksiaan muutaman kerran lukuvuoden aikana. Oppilashuolto esittää-tyy luokissa syksyisin.

4) syrjinnän ja kiusaamisen ehkäiseminen osallisuutta lisäämällä

Syrjinnän ja kiusaamisen ehkäisemistyössä oppilaiden osallisuus ja osallistaminen näkyy mm. oppilaskunta-, kummi-, tukioppilas- ja liikkaritoiminnan kautta koulumme arjessa.

Liikkaritoiminta käynnistyy syksyllä oppilaita kouluttamalla.

Tukioppilastoiminnassa on mukana 8. ja 9. -luokkalaisia. He osallistuvat mm. 7. lk. ryhmäyttämiseen, koulun tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen sekä koulun toiminnan kehittämiseen.

5) järjestää lapsille kokoontumispaikkoja

Oppilaille erilaisia kokoontumispaikkoja koulussamme ovat mm. oppilaskunta-, tukioppilastoiminta- ja liikkaritoiminta sekä areenavuorot välitunneilla. Tämän lisäksi koulussamme on tema-aiheisia välitunteja: bändi-, luku-, liikkari-, tanssi- ja käsi-työvälitunnit.

3. Koulutyön yleinen järjestely

a. Lukuvuoden työaika

Lukuvuoden työaika

Syyslukukausi	12.8.2026-19.12.2026
lauantaityöpäivä	26.9.2026
syysloma (vko 42)	12.10.-18.10.2026
joululoma	20.12.26-6.1.2027
Kevätlukukausi	7.1.2027-5.6.2027
talviloma (vko 9)	1.3.-7.3.2027
pääsiäinen	26.3.-29.3.2027
vappu	1.5.2027
vapaapäivä	7.5.2027
kevätlukukauden päätös	5.6.2027

b. Poissaolojen seuranta

Poissaolojen seurannasta ja niihin liittyvät toimenpiteet on kuvattu tarkemmin seutukunnallisesti laaditussa **Vihreässä kirjassa**:

[poissaolot](#)

Tammelassa poissaoloihin puuttumisen rajat ovat seuraavat:

Vuosi- luokka	Vuosiluokan poissa- oloraja 1 (h)	Vuosiluokan poissa- oloraja 2 (h)	Vuosiluokan poissa- oloraja 3 (h)
1	38	76	152
2	40	80	160
3	44	87	175
4	46	91	182
5	48	95	190
6	49	99	198
7-9	57	114	228

- Opettaja merkitsee oppilaan poissaolon Wilman tuntimerkintöihin perustuen valtakunnallisiin poissaololuokituksiin. Luokituksia ovat:
 - Terveystieteisiin syihin liittyvä poissaolo
 - Ennalta anottu vapaa
 - Luvaton poissaolo (selvitetty)
 - Selvittämätön poissaolo
 - Muu selvitetty poissaolo
 - Myöhästyminen
 - Muu koulutyö, läsnä
 - Opiskelu muualla
- Wilman poissaolorobotti seuraa oppilaan poissaoloja automaattisesti lähettäen rajojen täytyessä ilmoituksen poissaoloista luokanopettajalle/luokanvalvojalle sekä huoltajalle.
- Luokanopettaja/luokanvalvoja täyttää ilmoituksen tullen varhaisen puuttumisen -lomakkeen (Wilma -> tuki -välilehti -> muut lomakkeet -> varhainen puuttuminen täydentäen tarvittavat toimenpiteet poissaoloihin puuttumiseksi).
- Rehtori seuraa poissaolojen määriä ja niihin puuttumista neljännes lukuvuosittain.
- Tarvittaessa poissaoloista keskustellaan koulutasoisesti yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä.

c. Välitunnit

Välituntiajat

9.45-9.50 siirtymävälitunti

10.35-10.50 välitunti

10.35-11.15 1.ruokavälitunti

10.45-11.15 2. ruokailuvälitunti

11.35-12.15 3.ruokavälitunti

13.00-13.20 välitunti

14.05-14.15 siirtymävälitunti

d. Ruokailu ja välipala

Kouluruokailun kehittämiseen osallistuu moniammatillinen ruokatiimi, jossa on mukana myös oppilaita ja huoltajia. Ruokalistat suunnitellaan monipuolisiksi, jotta mahdollisimman monen ruokailijan toiveet ja makutottumukset voitaisiin huomioida. Säännöllisillä asiakaskyselyillä kerätään palautetta, jotta voidaan huomioida mahdollisimman paljon toiveita ravitsemussuositusten puitteissa.

Kouluruokalan säännöt ja hyvät käytöstavat

- **Lakit pois:** Ruokalassa ollaan ilman hattua tai muuta päähinettä.
- **Käsihygienia:** Kädet pestään huolellisesti ennen ruokailua.
- **Rauhallisuus:** Jonotetaan maltillisesti ja puhutaan rauhallisella äänellä.
- **Vastuullisuus ruoasta:** Otetaan ruokaa vain sen verran kuin jaksetaan syödä.
- **Siisteydestä huolehtiminen:** Ruokalassa ei sotketa, ja jokainen siivoaa omat jälkensä ja astiansa.

Huoltajan vastuulla

- **Erityisruokavaliot:** Huoltaja ilmoittaa kouluun lapsen mahdolliset allergiat ja erityisruokavaliot.

Harmoniassa on järjestetty maksuton välipala, johon kuuluu näkkileipä, voi ja maito.

Linkki: [Tammelan kunnan ruokapalvelut](#)

e. Päivänavauskäytänteet

Päivänavauksen pitää opettaja ensimmäisen oppitunnin alussa.

Koulussa järjestetään koko koulun yhteisiä päivänavauksia suunnitellusti erilaisten kouluvuoteen liittyvien teemojen yhteydessä.

f. Oppilaskuljetukset

Forbus Ky, p. 0400 817 140

Koivuhuhta Ky, p. 050 300 8686

RR Travel Oy, p. 040 546 2275

g. Turvallisuustoiminta

g1. Koulutus, perehdytys ja harjoittelu

Koulussa henkilökuntaa ja oppilaita koulutetaan, perehdytetään ja harjoitellaan turvallisuuteen liittyviä asioita lukuvuoden aikana seuraavasti:

- Turvallisuskävelyt lukuvuoden alussa, jossa käydään läpi koulun poistumisreitit, palopostien ja jauhesammuttimien sijainnit ja muuta yleistä ohjeistusta koulun kiinteistön alueella turvallisuuteen liittyen.
- Koulussa harjoitellaan ulospoistumista ja sisälle suojautumista kerran vuodessa. Oppilaat ovat mukana harjoituksessa ja harjoituksen jälkeen annetaan palautetta siitä, miten harjoitus sujui.
- Uutta kesken lukuvuoden tullutta henkilökuntaa perehdytetään koulun turvallisuskäytänteisiin.
- Oppilaat harjoittelevat ensisammutusta ja ensihoitoa vuosittain 112-päivän yhteydessä.
- Turvallisuuksiimi kokoontuu säännöllisesti ja pyrkii ennaltaehkäisemään mahdollisia turvallisuushaasteita.
- 5. luokkalaisille Sankari- koulutus
- 8. luokkalaisille NouHätä- koulutus

g2. Järjestyssäännöt

HARMONIAN JÄRJESTYSSÄÄNNÖT 2026

KOULUAIKA

Kouluaikaan kuuluvat työjärjestyksen mukaiset oppitunnit välitunteineen sekä työsuunnitelmassa määritelty muu toiminta.

OPPITUNNIT

Opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Opetukseen tulee käyttää tuntia kohti vähintään 45 minuuttia. Opetukseen käytettävä aika jaetaan tarkoituksenmukaisiksi opetusjaksoiksi. Opetus järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti ja siten, että se edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä.

VÄLITUNNIT

Välitunnit vietetään ulkona koulun alueella. Opettaja voi antaa luvan olla sisällä. Välitunnin aikana asiaton oleskelu wc-tiloissa tms. ei ole sallittua. Välituntien aikana ja muutoksin on kivien, käpyjen, lumipallojen ja muun vastaavan heittäminen yleisen turvallisuuden vuoksi kielletty. Mikäli koulun piha-alueelle tulee huolto- tai muita moottoriajoneuvoja, on noudatettava erityistä varovaisuutta.

OPPILAAN VELVOLLISUUDET

Oppilaan tulee osallistua perusopetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta. Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Oppilaan on käyttäytyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden tai kouluyhteisön turvallisuutta tai terveyttä opiskeluympäristössä tai koulumatkalla. Mikäli oppilas syyllistyy edellä mainittuihin asioihin, koulu ilmoittaa huoltajalle tai muulle oppilaan edustajalle. Oppilaan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko säädetään vahingonkorvauslaissa. Jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä, koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään oppilaan tahallaan tai huolimattomuuttaan likaaman tai epäjärjestykseen saattaman koulun omaisuuden tai tilan.

POISSAOLOT

Mikäli oppilas jää kouluun saapumatta, on hänen huoltajansa velvollinen ilmoittamaan poissaolosta ensimmäisenä päivänä

oppilaan omalle opettajalle. Etukäteen tiedettyyn 1-5 päivän poissaoloon luvan antaa luokanopettaja ja yli viiden päivän poissaoloon tarvitaan rehtorin lupa.

TYÖRAUHA, KURINPITO

Kaikki ovat vastuussa turvallisen opiskeluympäristön säilymisestä. Häiritsevä käyttäytyminen, kiusaaminen, loukkaava, vaarallinen ja vilpillinen toiminta sekä ruma kielenkäyttö on ehdottomasti kiellettyä. Opettajat antavat tarvittaessa ohjeita ja määräyksiä siitä, miten on käyttäydyttävä kussakin tilanteessa. Oppilaan tulee käsitellä huolellisesti koulun omaisuutta ja hänelle annettua opetusmateriaalia. Tapaturman tai muun vahingon sattuessa on asiasta välittömästi ilmoitettava lähimmälle henkilökuntaan kuuluvalla. Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti, voidaan ensisijaisena toimenpiteenä määrätä kasvatuskeskusteluun. Kasvatuskeskustelu voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella. Kasvatuskeskusteluun määrää koulun opettaja tai rehtori. Kasvatuskeskustelu tulee kirjata ja siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajille.

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä, taikka menettelee vilpillisesti, voidaan määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi. Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan.

Oppilaalle voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen ovat kurinpitorangastuksia. Määräaikaisesta erottamisesta päättää sivistyslautakunta.

Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun järjestämästä tilaisuudesta. Oppilaan osallistuminen voidaan evätä jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Jäljellä olevan työpäivän lisäksi myös seuraava työpäivä voidaan evätä oppilaalta perustellusta syystä, jos opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa sen suunnitteluun, miten oppilaan turvallinen paluu takaisin opetukseen toteutetaan.

Opetuksen epäämistilanteissa oppilaalle on järjestettävä oppilashuoltona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi on järjestettävä muu tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. Oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita

Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine (esim. makeiset, limsat, energiajuomat ym.) tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista.

Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen

uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain oppilaan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita sekä esineitä tai aineita, joita käytetään oppimisen tai opetuksen häiritsemiseen. Säädetty oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman

tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan.

Oikeus tarkastaa oppilaan tavarat

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen 29 §:n 2 momentissa tarkoitetun kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole. Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy.

Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Oppilaan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saatavilla.

Säädetyt oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan.

Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen

Opettajan tai rehtorin haltuun ottama häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle oppitunnin tai koulun päättymisen jälkeen. Kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos oppilaalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan. Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksiset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi. Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden hävittäminen ja luovuttaminen tulee kirjata.

TUPAKOINTI, PÄIhteet JA HUUMEET

Tupakointi koulussa ja sen alueella on kielletty. Päihteiden, tupakan ja sähkötupakan tuominen kouluun on kielletty. Koulu-yhteisön jäsen ei saa esiintyä päihteiden tai huumeiden vaikutuksen alaisena kouluajana.

KOULURUOKAILU

Ruokailussa noudatetaan annettuja ohjeita ja hyviä tapoja.

MATKAPUHELIN

Vuosiluokat luokat 5-9 laittavat laitteen kännykkäpusiin koulupäivän ajaksi. Vuosiluokkien 1-4 laitteet ovat repussa. Opettajan luvalla oppilas voi soittaa huoltajalle. Opettajan ja huoltajan luvalla matkapuhelinta saa myös käyttää opiskeluvälineenä / tiedonhakuvälineenä.

Koulu ei ole vahingonkorvausvelvollinen mahdollisissa vahinko- tai varkaustapauksissa.

KOULUMATKAT

Pyöräillessä käytetään pyöräilykypärää ja suositellaan turvaliiviä. Koulumatkoilla noudatetaan hyviä tapoja ja liikennesääntöjä. Koska koulumatkalla joudutaan kulkemaan osittain ajoradan puolella, kuljetaan ehdottomasti peräkkäin. Kävellessä koulumatkoja suositellaan käyttämään myös turvaliiviä. Koulumatkat eivät kuulu kouluajanaan ja vaikka oppilailla onkin koulumatkoilla kunnan ottama vakuutusturva, he eivät ole opettajien valvontavelvollisuuden tai kurinpitovallan piirissä. Vakuutusturva kattaa ainoastaan koulun ja kodin välisen matkan, ei esim. kaverille kylään menoa koulun jälkeen. Koulumatkoilla ja koulupäivän aikana noudatetaan liikennesääntöjä.

Taksiin ja linja-autoon nouseaan siihen tarkoitettu paikka ajoneuvoa varoen. Koulukyydityksessä noudatetaan kuljettajan antamia ohjeita.

KULKUVÄLINEIDEN KÄYTTÖ JA SÄILYTYS

Kulkuvälineet jätetään koulupäivän ajaksi niille varattuihin paikkoihin ja niiden lukittuna pitämistä suositellaan. Koulu ei ole velvollinen vahingonkorvauksiin varkaustapauksissa. Koulupäivän aikana ei ajeta polkupyörillä eikä muilla ajoneuvoilla.

KOULUN ALUE

Koulun alueella tarkoitetaan koulun pihaa. Välituntialue määritellään tilanteen mukaan. Lähiliikuntapaikalla noudatetaan koulun järjestyssääntöjä. Mikäli oppilas lähtee luvatta koulun alueelta rehtorin tai opettajan on ilmoitettava välittömästi huoltajalle asiasta. Huoltajan pitää heti ilmoituksen saatuaan järjestää oppilas takaisin kouluun tai muuten varmistaa koululle, että oppilas on löydetty.

MUU TOIMINTA

Koulutyötä häiritsevää tai kaupallista mainontaa ei koulussa saa julkaista tai levittää.

Nämä järjestyssäännöt on käsitelty henkilöstön keskuudessa (11.9.2024 ja 23.4.25), oppilaiden kanssa (7.8.25) ja huoltajaillalla (1.10.24). Järjestyssäännöt on jaettu tiedoksi koulun sivuilla (6.8.2025).

g3. Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemiseksi

Kunta/koulukohtainen kuvaus toiminnasta:

Kouluissamme on käytössä KiVa-kouluohjelma ja toimintaa koordinoi KiVa-tiimi, johon rehtori nimeää vastuuhenkilöt. KiVa-kouluohjelman tarkoituksena on ehkäistä kiusaamista. Koulussa on laadittu prosessikaavio kiusaamistilanteiden selvittämiseksi. Suunnitelma kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi löytyy Tammelan opiskeluhoitosuunnitelmasta.

Opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma 2026-2028, lautakunnassa 7.10.2026

Lisätietoa aiheesta:

[Ei kaikelle väkivallalle](#)

[Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä ja väkivallalta](#)

g4. Kurinpito ja puuttumiskeinot

Kurinpito ja puuttumiskeinot löytyvät koulun järjestyssäännöistä.

OPH:n ohjeistus: [Kurinpitokeinot ja turvaamistoimenpiteet perusopetuksessa](#)

h. Aamu- ja iltapäivätoiminta

Tammelan aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma [Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma 1.8.25 alkaen](#)

Oph:n ohjeistus <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/aamu-ja-iltapaivatoimin>

Yhtenäiskoulu Harmonian aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma

Yleistä

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä, edistää lasten hyvinvointia ja tunne-elämän kehitystä sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä. Toiminta tarjoaa lapsille mahdollisuuden osallistua ohjattuun ja virkistävään toimintaan rauhallisessa ympäristössä, ammattitaitoisen henkilöstön valvonnassa.

Vuosisuunnitelma

Syksy

Syyskauden alussa valmistellaan kerhotoimintaa järjestämällä tilat ja tarvikkeet sekä tiedottamalla huoltajia. Lasten kanssa tutustutaan toisiinsa, tiloihin ja kerhon käytäntöihin, ja laaditaan yhteiset toimintatavat. Syksyn aikana ohjelmassa on metsäretkiä, leivontaa ja vuodenaikaan liittyvää askartelua. Lokakuussa askartelu saa Halloween-teemaa ja marraskuussa juhlistetaan Halloweenia, valmistaudutaan isänpäivään sekä aloitetaan yhteisen joulukalenterin tekeminen.

Talvi

Talvikaudella toiminta painottuu jouluisiin askarteluihin, leivontaan ja juhlahetkiin. Joulukuussa valmistetaan koristeita, pidetään pikkujoulut ja huolehditaan tilojen siisteydestä ennen lomaa. Tammikuussa ja helmikuussa nautitaan talvileikeistä ja -retkistä, leivotaan sekä askarrellaan laskiaisen ja ystävänpäivän teemoissa.

Kevät

Kevätkaudella seurataan luonnon heräämistä ja tehdään siihen liittyviä askarteluja ja retkiä. Pääsiäisen ja kevään teemat näkyvät leivonnassa ja koristelussa, ja huhtikuussa vietetään vappua sekä aloitetaan äitienpäivälahjojen valmistus. Toukokuu kuuluu ulkoilun, äitienpäiväaskartelun ja tilojen loppusiivouksen parissa.

Tammi Areenalla liikutaan viikoittain läpi vuoden.

4. Opetus

a. Tuntijako

Tuntijakoa noudatetaan opetussuunnitelman mukaisesti.

b. Opetusryhmät ja ryhmäkoot

1A	19	1107	Anja Karhila
1B	2	1126	Susanna Lahti
2A	27	1120	Susanna Marttala
2B	1	1126	Susanna Lahti
3A	23	1123	lipola Sanna-Reetta
3B	2	1126	Susanna Lahti
4A	14	2111	Mari Lampela
4B	7	2116	Susanna Peltonen
4C	14	2113	Pasi Kokkonen
5A	23	2109	Taneli Kaleva
5B	3	2112	Minna Haukka
6A	17	1106	Markus Malmström

6B	5	2112	Minna Haukka
6C	16	2115	Vesa Hakala
Luokanvalvoja:			
7A	14	2219	Ari-Pekka Hakala
7B	2	1009	Maija Kemppainen
7C	16	2220	Mikko Lehtoranta
7D	15	2216	Joni Niemi
7E	16	1206	Taru-Tiina Muurinen
8A	20	2209	Tanja Mertanen
8B	3	1009	Maija Kemppainen
8C	19	2214	Heli Välinen
9A	18	2215	Johanna Ylitalo
9B	5	1009	Maija Kemppainen
9C	16	1208	Johanna Sirviö
9D	20	2213	Arne Kortelammi

c. Lukuvuoden teemat ja painotukset

Harmonian monialaisen oppimiskokonaisuuden toteutus ja arviointi:

Lukuvuoden monialaisen oppimiskokonaisuuden pääteemana on luku- ja kirjoitustaito, joita työtetään kansainvälisen projektin kautta. Projektin aikana oppilaat mm. Suunnittelevat hahmoja, kirjoittavat tarinoita, luovat kuvitusta ja valmistelevat äänityksiä. Lukemisen ja kirjoittamisen lisäksi kansainvälisen projektin teemoja ovat suvaitsevaisuus ja ympäristöystävällisyys, joten projektissa käsitellään monia aihealueita eri oppiaineissa ja oppiainerajat ylittäen. Oppilaat antavat ja saavat palautetta projektitoista ja niiden arviointi on osa oppiaineiden arviointia. Lukemista tuetaan myös satuviikolla, jolloin oppilaat saavat lukea, kirjoittaa ja kuunnella satuja.

d. Valinnaisaineet

Valinnaisaineita opiskellaan sekä 8.- että 9.-luokalla. Oppilaat voivat valita valinnaisainetarjottimelta 4 eri valinnaisainetta (4vvt). Valinnaisainetarjonta vaihtelee lukuvuosittain ja toteuma riippuu oppilaiden valinnoista. Ryhmien minimi on noin 10 oppilasta.

e. Katsomusaineiden opetus

Katsomusaineiden opetus on koulussa tarjottavaa opetusta, joka käsittelee eri uskontoja, elämäkatsomuksia ja eettisiä kysymyksiä. Tavoitteena on kehittää oppilaan katsomuksellista ajattelua ja laajentaa hänen maailmankuvaansa. Opetuksessa käsitellään uskonnon, elämäkatsomuksen ja eettisten arvojen merkitystä yksilölle ja yhteiskunnalle, sekä tuetaan oppilaan

kykyä ymmärtää ja kunnioittaa muiden ihmisten näkemyksiä. Opetuksen keskeisiä periaatteita ovat tiedollisuus, moninaisuuden hyväksyminen ja dialogin edistäminen. Katsomusaineet auttavat oppilaita kehittämään omaa identiteettiään ja eettistä ajatteluaan ilman, että opetuksessa pyritään ohjaamaan heitä tiettyyn uskontoon tai maailmankatsomukseen. Lisäksi opetus tukee kulttuurisen ja historiallisten näkökulmien ymmärtämistä.

f. Oppilaanohjaus

Ohjaus alakoulussa

Oppilaanohjausta ei ole varsinaisena oppiaineena alakoulussa, mutta oppilaanohjaukseen liittyviä asioita kuten yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja opitaan kaikissa oppimiseen liittyvissä tilanteissa. Oman luokanopettajan ohjauksessa oppilas oppii kehittämään opiskelutaitojaan ja tuntemaan erilaisia tapoja oppia, tavoitteena tunnistaa itselleen sopivimmat tavat. Lisäksi oppilasta ohjataan alakoulussakin itsenäisyyteen ja vastuullisuuteen sekä kehittämään itsetuntemustaan.

Ohjaus yläkoulussa

Oppilaanohjaus tukee oppilaan opiskelua, opiskelutaitojen kehittymistä ja on mukana koulutus- ja ammatinvalintaa koskevissa ratkaisuissa. Oppilaanohjaus antaa oppilaalle mahdollisuuden omien vahvuuksien löytämiseen, itsetuntemuksen kehittämiseen ja oman opintopolun rakentamiseen.

Oppilaanohjaukseen kuuluu luokka-, yksilö- ja pienryhmäohjausta. Oppilaanohjauksella on keskeinen rooli oppilaan omien kiinnostuksen kohteiden löytämisessä, jatko-opintoihin ohjaamisessa ja oppilaan tulevaisuuden suunnittelussa. Yläkoulun aikana tehdään oppilaitosvierailuja ja yritysyhteistyötä. Opinto-ohjaaja ohjaa nuorta opintojen nivelvaiheissa.

Oppilaanohjaukseen kuuluu työelämään tutustumista (TET). TET:n tavoitteena on työelämän pelisääntöihin, ammatteihin ja alueen yrityksiin tutustuminen. TET-jakso on 8.luokalla viikon ja 9.luokalla kaksi viikkoa.

Opinto-ohjaaja toimii yhteistyössä opettajien, huoltajien ja muiden tahojen kanssa tarpeen mukaan.

g. Sähköiset oppimisympäristöt

Digisuunnitelman tavoitteena on varmistaa, että oppilaat kehittävät tieto- ja viestintäteknologista osaamistaan järjestelmällisesti koko peruskoulun ajan osana kaikkia oppiaineita. Suunnitelma kokoaa opetussuunnitelman digitaaliset tavoitteet vuosiluokittain ja oppiaineittain sekä tukee opettajia niiden toteuttamisessa.

Luokat 1–6

Digitaidot etenevät vaiheittain:

- **1.–2. lk.:** laitteiden käyttö, perustoiminnot, oppimisalustat, netiketti, kuvien ja tekstien tuottaminen sekä ohjelmoinnin alkeet.
- **3.–4. lk.:** kirjautuminen, tiedostojen tallentaminen pilveen, tiedonhaku, medialukutaito, tekijänoikeudet, sähköposti, esitykset ja yksinkertainen ohjelmointi.
- **5.–6. lk.:** yhteisöllinen työskentely verkossa, kriittinen tiedonhaku, kuvien ja videoiden tuottaminen, vastuullinen somen käyttö, tietoturva sekä laajenevat ohjelmointitaidot.

Luokat 7–9

Digiosaaminen integroidaan kaikkiin oppiaineisiin:

- monilukutaito ja kriittinen medialukutaito
- sähköinen tiedonhaku ja tiedon arviointi
- yhteistyö- ja pilvipalvelut
- digitaalinen sisällöntuotanto (teksti, kuva, video, ääni)

- ohjelmointi ja teknologian hyödyntäminen ongelmanratkaisussa
- turvallinen, vastuullinen ja eettinen toiminta verkossa.

g1. Verkko- ja etäopetus

Sähköiset oppimisympäristöt ovat digitaalisia alustoja, joita käytetään opetuksen ja oppimisen tukena. Ne mahdollistavat materiaalien jakamisen, tehtävien palauttamisen, vuorovaikutuksen ja arvioinnin verkossa. Harmonian sähköiset oppimisympäristöt:

- Adobe Express
- Adobe Fresco
- Arttu
- Bamboozle
- Bandlab
- Blooket
- Canva for Education
- Edu-kustannus
- Freed
- Garageband
- Geogebra
- Gimkit
- Kahoot / Quizizz
- Microsoft Teams
- Nova (Otava)
- Näppistaituri
- Office
- Opiq
- Otava Oppimisen palvelut
- Padlet
- Pedanet
- Python
- Quizlet
- Sanoma Pro Kampus
- Seppo.io
- ViLLE
- Wilma
- Wordwall

g2. Digitaalisen opiskelun tuki

Harmoniassa on nimettyjä TVT-tukihenkilöitä, jotka kouluttautuvat uusiin sähköisiin oppimisympäristöihin. He auttavat ja tukevat henkilökuntaa tarvittaessa.

h. Monikulttuurinen opetus

Harmoniassa noudatetaan Tammelan kunnan ohjeistuksia yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisestä sekä syrjinnän ehkäisystä.

- **Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus** – Kaikkien oppilaiden kulttuurinen tausta, kieli ja uskonto ovat yhtä arvokkaita.
- **Kulttuurinen sensitiivisyys** – Opettaja tunnistaa omat kulttuuriset lähtökohtansa ja ymmärtää, että arvot ja toimintatavat voivat vaihdella kulttuurien välillä.
- **Oppimateriaalien monipuolisuus** – Käytetään esimerkkejä, tarinoita ja sisältöjä eri kulttuureista, jotta oppilaat näkevät itsensä opetuksessa.

- **Kielitietoisuus** – Kielen oppiminen ja monikielisyys nähdään voimavarana.
- **Vuorovaikutus ja dialogi** – Oppilaita rohkaistaan jakamaan omia kokemuksiaan ja näkökulmiaan turvallisessa ilmapiirissä.
- **Globaalikasvatus** – Opetus tukee ymmärrystä maailman moninaisuudesta, ihmisoikeuksista ja kestävän kehityksen teemoista.

i. Perusopetuksen valmistava opetus

Valmistavaa opetusta järjestetään tarvittaessa opetussuunnitelman mukaisesti.

j. Oppimisen ja osaamisen arviointi

Arvioinnin vuosikello

Arvioinnista tiedottaminen

Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan heti lukuvuoden alussa eri oppiaineiden arviointikäytänteistä.

Syyslukukauden huoltajaillalla käydään läpi kunnan Arviointikäsikirjaa.

Eri oppiaineiden tavoitteista ja niiden arvioinnista kerrotaan lukuvuoden aikana mm uusien opintokokonaisuuksien jaksojen alkaessa. Wilmaan kootaan lukuvuoden aikana tietoa oppimisen etenemisestä (sekä formatiivista että summatiivista arviointia).

Arvioinnin toteutus

Lukuvuoden aikana oppilas tekee itsearviointia sekä vertaisarviointia. Arviointi on jatkuvaa, motivoivaa ja innostavaa. Sen kirjaamiseen osallistuvat opettaja, huoltajat sekä oppilas.

Arviointikeskustelun lomakepohja löytyy Wilmasta ja sen käsittely hoidetaan sähköisesti. Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan vuorovaikutuksessa oppilaan, huoltajien ja opettajan kanssa arviointikeskustelussa.

Tammela:

- Vuosiluokat 1 - 2
 - Oppimista ja osaamista arvioidaan sanallisesti 1-2 luokalla.
 - 1 - 2 luokkien oppilaiden ja huoltajien kanssa käydään joulukuussa arviointikeskustelu.
 - 1 - 2 luokan oppilaat täyttävät itsearviointilomakkeen huoltajan kanssa ennen arviointikeskustelua Wilmassa.
 - Jokaisen lukuvuoden päättyessä oppilaan osaamista arvioidaan lukuvuositolustuksella
- Vuosiluokat 3 – 9
 - Kolmannelta luokalta lähtien oppimista ja käyttäytymistä arvioidaan numeerisesti.
 - 3 – 9 -luokkalaisten oppimista arvioidaan joulukuussa välitolustuksella, keväällä lukuvuositolustuksella tai päättötolustuksella.
 - 3 - 9 luokkalaisten täyttävät itsearviointilomakkeen itsenäisesti tarvittaessa huoltajien kanssa täydentäen vuoden lopussa. Luokanopettaja/luokanvalvoja täydentää ja kuittaa lomakkeen Wilmassa.
 - Alkuvuodesta (tammi-helmikuu) tarjotaan mahdollisuutta arviointikeskusteluun oppilaan ja huoltajien kanssa.
 - Päättöarvioinnissa numeerinen arviointi perustuu osaamisen tasoon.
 - Valinnaiset
 - Kahden vuosiviikkotunnin taito- ja taideaineet arvioidaan osana pääaineen arvosanaa.
 - Yhden vuosiviikkotunnin valinnaiset aineet arvioidaan hyväksytty/hylätty -merkinnällä.
 - Mikäli valinnaisaineen opiskelu jää kesken, silloin todistukseen tulee merkintä osallistunut. Muut kahden vuosiviikkotunnin valinnaisaineet arvioidaan numeroilla.

1.-2.lk	3.-6.lk	7.-9.lk
---------	---------	---------

• oppilaiden itsearviointi kalenterivuoden lopussa • arviointikeskustelu tammi-helmikuussa (oppilas, huoltaja, luokanopettaja) • lukuvuositodistus, sanallinen arviointi • käyttäytymisliite	• oppilaiden itsearviointi vuoden kalenterilopussa • arviointikeskustelu mahdollisuus tammi-helmikuussa (oppilas, huoltaja, luokanopettaja) • välitodistus, numeerinen arviointi • lukuvuositodistus, numeerinen arviointi	• oppilaiden itsearviointi kalenterivuoden lopussa • arviointikeskustelu mahdollisuus tammi-helmikuussa (oppilas, huoltaja, luokanopettaja) • välitodistus, numeerinen arviointi • lukuvuositodistus tai päättötodistus, numeerinen arviointi • käyttäytymisliite pyydetessä päättötodistukseen
---	---	---

Arviointikeskustelu

Luokilla 1-2 arviointikeskustelu korvaa väliarvioinnin. Keskustelun ajankohta on tammi-helmikuussa. 3-8 luokilla tarjotaan mahdollisuutta arviointikeskusteluun tammi-helmikuulle.

Oppilaan itsearviointi -lomake toimii myös arviointikeskustelujen "punaisena lankana". Opettaja kirjaa oman arvionsa esim. käyttäytymisen arvosanasta sekä oppilaan oppimisesta ja opiskelusta lomakkeelle, joko arviointikeskustelun yhteydessä tai kun oppilas on saanut itsearvioinnin valmiiksi.

Vuosiluokille 1-2 sekä 3-9 on oma itsearviointilomakkeensa Wilman arviointikeskustelut välilehdellä. Opettaja avaa lomakkeet oppilaille (ja huoltajille) joulukuun alussa. Lomakkeen täyttöaikaa joulukuu.

- **1-2 -luokkalaiset täyttävät lomakkeen osaltaan kotona huoltajan kanssa**
- **3-9 luokkalaiset täyttävät lomakkeet koulussa, täydentäen sitä tarpeen mukaan kotona huoltajan kanssa.**

Arviointikeskusteluun osallistuvat huoltaja, oppilas ja opettaja. Jos huoltaja ei saavu paikalle, pidetään keskustelu oppilaan kanssa. Yhteistyö kotien kanssa on olennainen osa hyvää arviointikulttuuria. Arviointikeskustelussa kiinnitetään huomiota oppilaan vahvuuksiin ja onnistumisiin oppijana sekä käsitellään oppimistavoitteita ja oppimisen edistymistä. Yhdessä sovitut tavoitteet lukuvuoden loppuajalle kirjataan käytössä olevaan arviointikeskustelulomakkeeseen. Kun arviointikeskustelu on pidetty, se kirjataan ja lukitaan. Mikäli keskustelua ei toteuteta, opettaja täydentää tarpeen mukaan oppilaan itsearviointi -lomakkeeseen oma kommenttinsa ja kuittaa lomakkeet valmiiksi.

k. Opetusvälineet ja -materiaalit

Oppilas saa koulusta käyttöönsä opetuksessa tarvittavat opetusvälineet ja -materiaalit. Oppilaan velvollisuutena on huolehtia välineiden asiallisesta käytöstä. Oppilas on velvollinen korvaamaan hukkuneen tai tahallisesti vaurioituneen opetusvälineistön ja -materiaalin.

5. Oppimisen tuki

a. Inklusiosuunnitelma

Koulussa ja varhaiskasvatuksessa jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus oppimiseen, yhteenkuuluvuuden tunteeseen ja kokemukseen, että on arvokas ja hyvä omana itsenään. Oppilaan oikeus arvostavaan kohtaamiseen ja yhteenkuuluvuuden tunteeseen eivät riipu tuen tarpeesta tai kuulumisesta johonkin tiettyyn ryhmään. Inklusio eli kaikkien ottaminen mukaan

yhteisön arvokkaiksi jäseniksi on perustuslakiin, yhdenvertaisuuslakiin ja lapsen oikeuksien sopimukseen perustuva velvoittava lähestymistapa oppilaitosten toiminnan järjestämiseen. Se on arvo ja sitoumus, jolle koulu- ja varhaiskasvatusjärjestelmämme perustuu.

Koulutyön käytäntöjä ohjaavat perusopetuslaki ja opetussuunnitelma, jotka ilmentävät viranomaistahojen inklusiokäsitystä. Lainsäätäjien, kuntapäättäjien, opetuksen järjestäjien, koulujen johdon sekä opettajien toiminnan on oltava linjassa sitoumuksen kanssa, koska inklusio ei toteudu itsestään.

Tammelan koulut ja päiväkodit ovat velvoitettuja laatimaan jokaiselle yksikölle oman lukuvuosikohtaisen inklusiosuunnitelman. Suunnitelmassa esitellään pedagogiset toimenpiteet inklusion käytännön toteuttamiselle.

Inklusiosuunnitelma

b. Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt

Yhtenäiskoulu Harmonia

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt koskevat kaikkea perusopetuksen toimintaa. Ne ovat keskeinen osa koulun toimintakulttuuria, joka antaa edellytykset kaikkien oppilaiden osallisuuteen, oppimiseen ja koulunkäynnin tukeen.

Toimintakulttuurimme lähtökohtana on luoda turvallinen ja vuorovaikutteinen oppimisympäristö, jossa jokainen oppilas voi kokea osallisuutta ja onnistumisen elämyksiä.

1. Opetuksen eriyttäminen ja yksilölliset tarpeet

Oppimisen järjestämisessä otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet, valmiudet ja edellytykset. Opetuksen eriyttäminen on kiinteä päivittäinen osa kaikkea oppiainetyöskentelyä. Tehtävien vaativuustasoa ja työtapoja muokataan joustavasti, ja koulussa on käytössä runsaasti eriyttävää materiaalia. Lisäksi opettajat luovat aktiivisesti uutta, oppilaiden tarpeita vastaavaa materiaalia oppimisen ja koulunkäynnin tueksi niin, että jokainen oppilas saa omalle tasolleen sopivaa haastetta ja tukea.

2. Kielitietoinen opetus

Kielitietoista opetusta pyritään kehittämään kaikissa oppiaineissa. Opetuksessa kiinnitetään huomiota oppiaineiden omiin kieliin, käsitteistöön ja tekstilajeihin, jotta oppilailla on riittävät valmiudet ymmärtää ja tuottaa tietoa. Kieltä avataan havainnollistamalla ja monipuolisilla työtavoilla.

3. Opetusryhmien joustava muodostaminen

Opetusryhmien muodostamisessa otetaan huomioon pedagogiset tavoitteet ja oppilaiden tarpeet. Suunnittelu mahdollistaa joustavat ryhmäjaot, jotka toteutuvat oppiaineiden ja opettajien palkituksissa sekä mahdollistavat tarkoituksenmukaisen samanaikaisopettajuuden ja pienryhmyöskentelyn.

4. Tuen tarpeet ja lahjakkaiden tai nopeasti etenevien oppilaiden huomioiminen

Pedagogisissa ratkaisuissa huomioidaan monipuolisesti eri oppijat:

- **Tukea tarvitsevat oppilaat:** Varhainen tuki ja pedagogiset mukautukset suunnitellaan yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja muun tukiverkoston kanssa. Oppimisen tuen ryhmässä pohditaan säännöllisesti Yhtenäiskoulu Harmonian tukitoimia ja

- **Tavoitekokonaisuuksittain etenevät / edistyneet oppilaat:** Opinnoissaan nopeasti eteneville tai syvennetystä sisällöstä kiinnostuneille tarjotaan mahdollisuuksia syventävään työskentelyyn ja omien taitojen monipuoliseen kehittämiseen.

5. Opettajan pedagoginen osaaminen ja ryhmän vahvuudet

Opettajilla on keskeinen rooli opetusryhmän tarpeiden ja vahvuuksien tunnistamisessa. Opettajat havainnoivat oppilaiden oppimisprosessia formatiivisesti sekä summatiivisesti lukuvuoden aikana. Näiden pohjalta opetusjärjestelyitä ja menetelmiä mukautetaan joustavasti ryhmän sen tarpeiden mukaisesti.

6. Koulunkäynninohjaajien ja muun henkilöstön hyödyntäminen

Koulunkäynninohjaajien ja hyvinvointiohjaajien osaaminen ja resurssit otetaan vahvasti huomioon lukujärjestysten suunnittelussa. Henkilöstöä hyödynnetään joustavasti tukemassa oppilaiden koulunkäyntiä, opetukseen osallistumista ja yhteisöllistä oppimista.

Toteutus, arviointi ja kehittäminen Harmoniassa

- **Toteutus:** Oppimisen edellytyksiä tukevat järjestelyt näkyvät käytännössä oppiaineiden ja opettajien palkituksissa, joustavissa ryhmäjaossa sekä koulunkäynninohjaajien ja hyvinvointiohjaajien lukujärjestysten suunnittelussa. Lisäksi ne ohjaavat olemassa olevien oppimisympäristöjen pedagogista suunnittelua ja käyttöä.
- **Arviointi ja yhteinen reflektointi:** Järjestelyjen toimivuutta, arviointia ja yhteistä reflektointia toteutetaan säännöllisesti opettajien ja ohjaajien yhteisissä suunnittelukokouksissa sekä oppimisen tuen ryhmissä.
- **Kehittäminen:** Arvioinnin ja yhteisen reflektoinnin pohjalta toimintakulttuuria ja käytänteitä kehitetään eteenpäin. Yhteisellä suunnittelulla varmistetaan, että opetusjärjestelyt palvelevat mahdollisimman hyvin koulumme oppilaiden tarpeita.

c. Ryhmäkohtaiset tukimuodot

Ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla tarkoitetaan kaikkia oppilaita koskevia ryhmäkohtaisia järjestelyjä.

Näitä ovat:

- opettajan antama yleinen tukiopetus
- opettajan antama opetuskielen tukiopetus
- erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä.

Erityisopettajan resurssi luokittain:

Luokka	Oppilaita	Opetustunteja
1A	19	2,3
1B	2	0,2
2A	27	3,3
2B	1	0,1
3A	23	2,8
3B	2	0,2
4A	14	1,7
4B	7	0,9
4C	14	1,7

5A	23	2,8
5B	3	0,4
6A	17	5
6B	5	0,6
6C	16	3
7A	14	1,7
7B	2	0,2
7C	16	2,0
7D	15	1,8
7E	16	2,0
8A	20	2,4
8B	3	0,4
8C	19	2,3
9A	18	2,2
9B	5	0,6
9C	16	2,0
9D	20	2,4

Tukiopetusta on tarjolla tarpeen mukaan.

Kaksi opettajaa on käytössä joillakin tunneilla.

Suunnitelma tuen jakamisesta, toteuttamisesta ja arvioinnista

- **Pilotointivuoden kokemusten hyödyntäminen:** Viime vuosi oli koulussamme oppimisen tuen uudistumisen pilotointivuosi. Saamiemme kokemusten pohjalta pyrimme tänä vuonna ennakoimaan ryhmäkohtaisia tukimuotoja entistä vahvemmin jo lukuvuoden alusta alkaen.
- **Hyvien käytäntöjen vakiinnuttaminen ja laajentaminen:** Jatkamme viime vuonna hyviksi koettuja käytäntöjä, ja tavoitteenamme on tänä vuonna jalkauttaa ja laajentaa näitä toimintatapoja systemaattisesti myös muihin ryhmiin ja ikäluokkiin.
- **Jakaminen ja kohdentaminen:** Ryhmäkohtainen tukiresurssi kohdennetaan joustavasti sinne, missä tarve on kulloinkin suurin – esimerkiksi ryhmäytymisen tueksi, siirtymävaiheisiin sekä oppiaineisiin, joissa koetaan haasteita. Resurssia käytetään samanaikaisopettajuuteen, pienryhmätyöskentelyyn tai kohdennettuun tukiopetukseen.
- **Toteuttaminen:** Tuki toteutetaan osana normaalia viikoittaista lukujärjestystä ja hyödyntämällä lukujärjestyspalkkeja. Opettajat ja erityisopettajat suunnittelevat tunteja yhteistyössä.
- **Tuen kohdentumisen arviointi:** Ryhmäkohtaisen tuen riittävyyttä, ennakointia ja käytäntöjen siirtymistä eri ryhmiin arvioidaan säännöllisesti formatiivisesti opettajainkokouksissa, tiimeissä sekä oppimisen tuen ryhmässä. Summatiivinen arviointi tehdään lukukausittain. Jos ryhmäkohtainen tuki todetaan riittämättömäksi, prosessi etenee tarvittaessa oppilaskohtaisten tukitoimien suuntaan.

d. Oppilaskohtaiset tukitoimet

Oppilaskohtaisten tukitoimien järjestäminen koulussamme

Koulussamme oppilaskohtaiset tukitoimet käynnistyvät viipymättä silloin, kun ryhmäkohtaiset tukimuodot havaitaan riittämättömiksi tai tuen tarve on ilmeinen jo ennen perusopetuksen alkua. Prosessi etenee moniammatillisessa yhteistyössä opettajien, oppilaan, huoltajien sekä oppimisen tuen ryhmän ja koordinaattorin kesken.

1. Erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä

- **Resursointi ja toteutus:** Lukuvuoden aikana tähän muotoon varataan resurssia yhteensä viikkotuntia. Opetus toteutetaan samanaikaisopetuksena, joustavina pienryhmäjaksoina tai samanaikaisena tukiopetuksena luokkahuoneissa (alle puolet oppiaineen tunneista).
- **Vastuut:** Arviointivastuu säilyy oppilaan omalla opettajalla tiiviissä yhteistyössä erityisopettajan kanssa.

2. Erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä (yli puolet tunneista)

- **Toteutus Tammelan Harmoniassa ("tupa"):** Koulussamme on käytössä tuen paikka eli **tupa**, jossa opettajana toimii erityisluokanopettaja. Tuvat toimivat erityisluokkien yhteydessä. Ne yleisopetuksen oppilaat, jotka tarvitsevat erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetusta pienryhmässä (yli puolet tunneista tai kaikki tunnit), pyritään ensisijaisesti ohjaamaan tupaan saamaan tarvittavaa, kohdennettua tukea.
- **Yhteistyö:** Tuvan toiminta kytketään tiiviisti oppilaan kotiluokkaan ja muuhun koulun arkeen, jotta siirtymät ryhmien välillä ovat joustavia ja oppilaan osallisuus säilyy.

3. Erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa

- **Resursointi ja toteutus:** Tammelassa erityisluokassa tapahtuvaa kokoaikaista erityisluokkaopetusta järjestetään tarpeen mukaan olemassa olevien resurssien ja hallintopäätösten puitteissa.
- **Suunnittelu ja alueellinen yhteistyö:** Opetusjärjestelyistä ja erityisluokanopettajan opetuksen tarpeesta erityisluokalla suunnitellaan aina yhdessä oppimisen tuen koordinaattorin kanssa.

4. Opetukseen osallistumisen edellyttämät palvelut ja apuvälineet

- Oppilaan saavutettavuutta ja osallisuutta tuetaan tarvittaessa perusopetuslain 31 §:n mukaisilla tulkitsemis- ja avustajapalveluilla sekä yksilöllisillä apuvälineillä. Näiden tarvetta arvioidaan ja toteutetaan tiiviissä yhteistyössä oppilas- huollon ja muiden asiantuntijoiden kanssa.

Tuen seuranta, arviointi ja yhteistyö Oppimisen tuen uudistus pilotoitiin viime vuonna. Viime vuoden kokemusten pohjalta pyrimme muokkaamaan ja suunnittelemaan tukea monipuolisesti Harmonian rakenteisiin sopivaksi. Viime vuonna hyviksi todettuja käytänteitä on tarkoitus jalkauttaa ja laajentaa systemaattisesti myös muihin ryhmiin ja ikäluokkiin.

Oppilaskohtaisten tukitoimien toteuttamista (mukaan lukien tuvan toiminta ja joustavat sijoitukset) arvioidaan säännöllisesti osana oppimisen tuen ryhmän ja opettajien välistä yhteistyötä. Päätökset ja suunnitelmat tarkistetaan tarvittaessa, ja huoltajiin pidetään tiivistä yhteyttä tuen vaikuttavuuden varmistamiseksi.

e. Oppimisen tuen ryhmä OTR

Oppimisen tuen ryhmä

Oppimisen tuen ryhmä (OTR) kokoontuu kuukausittain käsittelemään oppimisen tuen opetusjärjestelyjä. Ryhmään vetää oppimisen tuen koordinaattori ja lisäksi ryhmään kuuluvat koulun rehtori, erityisopettajat ja erityisluokanopettajat. Pienillä alakouluilla mukana myös luokanopettajat ja Harmoniassa opinto-ohjaaja (yläkoulun OTR-ryhmä). Tarvittaessa ryhmään kutsutaan mukaan kuraattori ja /tai koulupsykologi.

6. Tapahtumat ja juhlat

a. Tapahtumakalenteri

Kuukausi	Tapahtuma	Osallistujat	Vastuhenkilö
Syksy 2026			
Elokuu			
10.8.	Ohjaajien koulutuspäivä	Ohjaajat	Katja Lehtoranta

11.8.	VESO	Henkilöstö	Katja Lehtoranta
14.8.	7.lk ryhmäytymispäivä Manttaalilla	7.lk	Sarianna Salmivalli
18.8.	ProKoulu ohjaajien koulu- tus	ProKoulu ohjaajat	Susanna Marttala, Maija Kemppainen
21.8.	Koulukuvaus	Koko koulu	Mikko Lehtoranta, Ta- neli Kaleva
26.8.	VESO 2h ProKoulu kou- lutus	Henkilöstö	Katja Lehtoranta
31.8-25.9.	Opettajaharjoittelijoita Ranskasta 3 kpl		Katja Lehtoranta, Pasi Kokkonen
Syyskuu			
2.9.	Tukioppilaskoulutus	8.-9.lk tukioppilaat	Sarianna Salmivalli
23.9.	Ulospoistumisharjoitus	Koko koulu	Pasi Kokkonen
26.9.	Kodin ja koulun päivä	Koko koulu	Katja Lehtoranta
29.9.	Seurapaitapäivä	Koko koulu	
Lokakuu			
9.10.	Sankarikoulutus	5.lk	Taneli Kaleva
	Satuviikko	Koko koulu	
21.10.	ProKoulu verkostosemi- naari	ProKoulu-tiimi	Susanna Marttala, Maija Kemppainen
22.10.	Sepäse-päivä	8. lk.	
23.10.	Yrityskylä	9.lk	Sarianna Salmivalli
26.10.-18.12.	FAI-harjoittelijoita 3 kpl		Katja Lehtoranta
30.10.	Kurpitsajuhla	Koko koulu	
Marraskuu			
	NouHätä 8.lk	8.lk	Pasi Kokkonen
vko 45	Lukiovierailu	9.lk	Sarianna Salmivalli
vko 45	FAI-vierailu	9.lk	Sarianna Salmivalli
4.11.	ProKoulu ohjaajien koulu- tus	ProKoulu ohjaajat	Susanna Marttala, Maija Kemppainen
16.11.-22.11.	Lapsen oikeuksien viikko	Koko koulu	Susanna Lahti
20.11.	Lapsi mukaan töihin-päivä		Katja Lehtoranta
27.11.	Tonttulakkipäivä	Koko koulu	
Joulukuu			
4.12.	Itsenäisyyspäivän juhla	Koko koulu	Katja Lehtoranta
	Lucia-aamunavaus	Koko koulu	Tanja Mertanen

	Bändien konsertti huoltajille		Kalle Kaunisto
16.12	Alaluokkien kuusijuhla	1-6.lk	Markus Malmström
17.12.	Koko koulun joulujuhla	1-9.lk	Katja Lehtoranta
18.12.	Joulukirkko ja korvaava tilaisuus	1-9.lk	Katja Lehtoranta
19.12.	Syyslukukauden päätös	Koko koulu	
Kevät 2026			
Tammikuu			
11.1.-22.1.	9.lk TET	9.lk	Sarianna Salmivalli
Helmikuu			
12.2.	Ystävänpäivä	Koko koulu	
17.2.	Taidetestaajat, Helsinki	8. lk.	Katja Lehtoranta
	6.lk ja 9.lk laskettelu	6.lk ja 9.lk	Inga-Maria Vaara
Maaliskuu			
	Yhteispelit AL + 9.lk	1-6.lk ja 9.lk	Markus Malmström
Huhtikuu			
	Poistumisharjoitus	Koko koulu	Pasi Kokkonen
1.4.	Taidetestaajat, Hämeenlinna	8.lk	Katja Lehtoranta
19.4.-23.4.	8.lk TET	8.lk	Sarianna Salmivalli
27.4.	Yrityskylä 6.lk	6.lk	Markus Malmström, Vesa Hakala
	Bändien konsertti huoltajille		Kalle Kaunisto
Toukokuu			
	Tulevien 1.lk ja 7.lk huoltajailta		Markus Malmström, Sarianna Salmivalli
	7.lk koripalloturnaus	7.lk	Inga-Maria Vaara
	9.lk Seutukunnallinen jalkapalloturnaus		Inga-Maria Vaara
Kesäkuu			
	112-päivä	Koko koulu	Pasi Kokkonen, Juho Lehtinen
	Unelmien liikunta-/koulu-päivä	Koko Koulu	

	9.lk gaala		Johanna Ylitalo
4.6.	Kevätkirkko ja korvaava tilaisuus		
5.6.	Kevätjuhla	Koko koulu	9.lk luokanvalvojat, Markus Malmström

b. Koulun juhlat

Harmoniassa lukuvuoden aikana pidettävät juhlat järjestetään joko koululla tai Tammi Areenalla. Kuluvana lukuvuonna järjestettäviä juhlia ovat itsenäisyyspäivän juhla, alakoulun kuusijuhla, syyslukukauden päätösjuhla ja kevätjuhla.

c. Uskonnolliset tilaisuudet

Suomessa oppilaitoksissa on useita perinteisiä juhlia, kuten joulujuhla, kevätjuhla ja itsenäisyyspäivän juhla. Koulutuksen järjestäjät ja oppilaitokset päättävät juhlista ja niiden sisällöstä. Juhliin voi sisältyä myös joitakin uskontoon viittaavia elementtejä. Tällaiset juhlatraditiot ovat osa suomalaista kulttuuria. Juhlaan mahdollisesti sisältyvän yksittäisen virren laulamisen johdosta juhlaa ei voida uskonnollisen suvaitsevaisuuden nimissä pitää uskonnon harjoittamiseksi katsottavana tilaisuutena (perustuslakivaliokunnan mietintö 10/2002 vp, 2/2014 ja vp16/2021 vp). Harmonian lukuvuonna järjestettävät juhlat: itsenäisyyspäivän juhla, alaluokkien kuusijuhla, syyslukukauden päätösjuhla ja kevätjuhla eivät ole uskonnollisia tilaisuuksia.

Uskonnollisia tilaisuuksia lukuvuoden aikana ovat mahdollinen joulukirkko ja kevätkirkko. Kyseisiä tilaisuuksia järjestettäessä huomioidaan seuraava:

Uskonnolliset tilaisuudet ja toimitukset ovat uskonnon harjoittamista. Perustuslain 11 §:n 2 momentin mukaan uskonnon ja omantunnon vapauteen sisältyy oikeus tunnustaa ja harjoittaa uskontoa, oikeus ilmaista vakaumus ja oikeus kuulua tai olla kuulumatta uskonnolliseen yhdyskuntaan. Kukaan ei ole velvollinen osallistumaan omantuntonsa vastaisesti uskonnonharjoittamiseen. Viimeksi mainitun perusteella oppilasta ei voida velvoittaa osallistumaan jumalanpalvelukseen, uskonnolliseen päivänavaukseen tai muuhun uskonnolliseen tilaisuuteen tai toimitukseen. Vapaus olla osallistumatta uskonnolliseen tilaisuuteen ja toimitukseen on riippumaton yhdyskunnan jäsenyydestä. Näin ollen myöskään tiettyyn uskonnolliseen yhdyskuntaan kuuluvia ei voida velvoittaa osallistumaan asianomaisen uskonnollisen yhdyskunnan tai koulutuksen järjestäjän itse järjestämiin uskonnollisiin tilaisuuksiin ja toimituksiin. Toisaalta perustuslain 11 §:n 2 momentin tarkoituksena ei ole estää muiden positiivista uskonnonharjoittamisen vapautta.

Uskonnollisten tilaisuuksien ja toimitusten aikana on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä vaihtoehtoisia ja mielekkäitä toimintaa (perustuslakivaliokunta 2/2014 vp). Vaihtoehtoisen toiminnan tulee olla, uskonnollista sisältöä lukuun ottamatta, luonteeltaan ja tavoitteiltaan mahdollisimman samankaltaista kuin siinä tilaisuudessa, jonka tilalla muuta toimintaa järjestetään. Oppilaitoksessa tulee huolehtia myös siitä, ettei uskonnollisiin tilaisuuksiin osallistumisesta tai osallistumatta jättämisestä aiheudu opiskelijalle leimautumista tai muita haitallisia seuraamuksia. Olennaista on, että opiskelijalle jää todellinen ja aito vapaus valita, osallistuuko opiskelija uskonnollista ainesta sisältyviin tilaisuuksiin ja toimituksiin.

d. Koulun ulkopuolinen toiminta

Lukuvuoden aikana koulun oppilaille on mahdollisuus järjestää luokkaretkiä, opintoretkiä ja leirikouluja. Koulun rehtorille on delegoitupäätösvalta toimintaa koskevien vuosittaisen suunnitelmien yksityiskohtaisten muutosten osalta. Koulun rehtori hyväksyy erikseen koulussa toteutettavat luokka- ja opintoretket sekä leirikoulut. Yläkoulussa oppilaanohjaukseen kuuluvat työelämään tutustumisjaksot ovat 8. ja 9. luokilla kevätlukukaudella.

7. Yhteistyö

a. Kodin ja koulun välinen yhteistyö

Kodin ja koulun yhteistyö

- Elokuussa järjestetään koulunsa aloittavien oppilaiden huoltajailta.
- Syyskuussa vietetään Kodin- ja koulun päivää, jonka yhteydessä on "huoltajailta" luokille 1-9.
- Marras-joulukuu 9. lk. arviointikeskustelut (huoltaja, oppilas, opettaja)
- Tammi-helmikuu 1.-8. lk. arviointikeskustelut (huoltaja, oppilas, opettaja)
- Lisäksi huoltajilla on mahdollisuus tavata luokanopettajia ja -valvojia sekä erityisopettajia yksittäisen oppilaan asioissa (esim. tuki).
- Tarvittaessa huoltajien mielipidettä tiedustellaan esim. Wilman avulla tai kyselyillä.
- Vanhempainyhdistyksestä on myös kutsuttu huoltajia yhteisölliseen oppilastyöhön ja ruokaraatiin.
- Koulu käy vuoropuhelua huoltajien kanssa myös vanhempainyhdistyksen kautta kuukausittain.
- Huoltajia kutsutaan juhliin ja konsertteihin.
- Toukokuussa järjestetään uusien seiskaluokkalaisten sekä kouluun tulevien huoltajailta.

Vanhempainyhdistys

Vanhempainyhdistys on vanhempien vapaaehtoistoimintaan perustuva yhdistys, joka tukee kodin ja koulun yhteistyötä ja edistää lasten ja nuorten hyvinvointia. Se tarjoaa vertaistukea vanhemmille ja voi toimia myös edunvalvojana kasvatukseen ja opetukseen liittyvissä kysymyksissä. Toiminta on avointa kaikille yhteisöön kuuluville vanhemmille.

Yhdistys kerää aktiivisesti varoja mm. myymällä pakasteita ja sukkia, joilla on mm. kustannettu /avustettu:

- 1.luokkalaisille hyppynarut
- luokka-avustuksia luokittain 3e/oppilas opettajan valitsemalle kohteelle
- oppilaille tarjottiin jouluglögit pienten herkkujen kanssa
- ystävänpäivänä oppilaille tarjottiin munkit
- 6. ja 9-luokkalaisten laskettelureissun kuluihin
- luokkaretket 6. lk.
- stipendejä yhteensä 35kpl
- 6. ja 9. luokkalaisten kevätjuhla ruusut

b. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö

Harmonian ja esiopetuksen yhteistyö

Esiopetuksen ja alkuopetuksen välistä yhteistyötä toteutetaan suunnitelmallisesti, jotta lasten siirtyminen esiopetuksesta kouluun olisi mahdollisimman sujuva ja turvallinen. Yhteistyö sisältää yhteisiä tapahtumia, teemapäiviä ja oppimistukioita, joissa lapset tutustuvat koulun tiloihin, henkilöstöön ja toimintatapoihin.

Ensimmäisen luokan oppilaat vierailevat päiväkodilla kaksi kertaa syksyn aikana. Esikoululaiset vierailevat keväällä kaksi kertaa koululla ja lisäksi ovat yhden koulupäivän toukokuussa.

Lisäksi lapsille järjestetään yhteisiä tapahtumia.

c. Yläkoulun yhteistyö toisen asteen oppilaitosten kanssa

Harmonian ja toisen asteen yhteistyö

Harmonian ja toisen asteen (lukiot ja ammatilliset oppilaitokset) välinen yhteistyö on nivelvaiheyhteistyötä, jonka keskeisenä tavoitteena on:

- Tukea oppilaiden siirtymistä perusopetuksesta jatko-opintoihin.
- Varmistaa sujuvat koulutuspolut ja ehkäistä syrjäytymistä.

Yhteistyön muodot:

- Oppilaitosvierailut ja toisen asteen esittelyt yläkoululaisille.
- Yhteishakuun liittyvät vanhempainillat.
- Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus 8. ja 9. luokilla, erityisesti niille, joiden koulutuspolku on epäselvä tai joilla on haasteita.
- Tiedonsiirtopalaverit yläkoulun ja toisen asteen henkilöstön välillä, erityisesti tukea tarvitsevien oppilaiden osalta.

Erytishuomio kiinnitetään niihin nuoriin, jotka ovat vaarassa jäädä koulutuksen tai työelämän ulkopuolelle, tehostetun ohjauksen ja moniammatillisen tiimityön avulla.

d. Kulttuurikasvatus

Harmonian kulttuurisuunnitelma:

	ALAKOULU	YLÄKOULU
MUSTIALA	Mustialan väkeä pelikortit	Agronomipäivä
KIRKKO	Lukkarin draama	Kuva-arvoitukset
TANNISEN MUSEO	R.W.Ekmanin maalaus	Matka kehdestä ruumislau- dalle
KAUKOLANHARJUN NÄKÖTORNI	Maiseman ihailun historiaa Edelfelt	Lotat ja ilmahälytys Vanhoja jumppaliikkeitä ja muonituslottailua
NAHKURIN VERS- TAS	Mårdin tupatarkastus	Vuorisalon työntekijän draamaopastus
KORTENIEMI	Metsänvartijan kierros, Ahonnokan luontopolku	Metsänvartijan kierros, Ahonnokan luontopolku

e. Koulunuorisotyö

Koulunuorisotyön tehtäväksi Tammelassa on määritetty oppilaiden jaksamisen ja hyvinvoinnin tukeminen sekä koulumyönteisyyden lisääminen.

Koulunuorisotyö toimii Tammelan Yhtenäiskoululla yläkoulun puolella neljänä päivänä viikossa, alakoululaisten kanssa tarvittaessa. Nuorisotyöntekijä on mukana hyvinvointia ja jaksamista tukevassa Friends-ohjelmassa. Hän osallistuu välituntitoimintaan ja tukioppilaiden kanssa tehtävään työhön. Tarvittaessa hän tekee yhteistyötä oppilashuoltohenkilökunnan kanssa. Hän tukee myös oppilaita TET- ja kesätyöpaikkojen haussa. Koulunuorisotyö järjestää nuorille välituntisin vapaaehtoisia pienryhmätoimintaa, jolla pyritään tukemaan oppilaiden jaksamista.

f. Kansainvälinen toiminta

Koulussa toteutetaan Erasmus+ projekti yhteistyössä Slovakian ja Espanjan kanssa ajalla 1.9.2026-31.8.2028. Hankkeen nimi on Tales from the Oceans, Lakes and Mountains (TOLM). Hankkeen tavoitteena on innostaa oppilaat kirjallisuuden pariin, itse lukien ja kirjoittaen tarinoita, lisätä ymmärrystämme erilaisia ihmisiä kohtaan sekä kasvattaa tietämystämme ympäristönsuojelusta. Hankkeessa korostuvat siis lukeminen ja kirjoittaminen, suvaitsevaisuus ja empaattisuus sekä ympäristötietävyys. Projektin aikana oppilaat mm. suunnittelevat hahmoja, kirjoittavat tarinoita, luovat kuvitusta ja valmistelevat äänityksiä. Projektiin kuuluu myös konkreettista yhteistyötä kumppanimaiden oppilaiden ja opettajien välillä sekä liikkuvuuksia.

Lisäksi kouluun otetaan mahdollisuuksien mukaan vierailijoita mm. toisen asteen oppilaitoksiin tulevista Erasmus-hankkeista.

g. Muut yhteistyötahot

Yhteistyötä tehdään paikallisten toimijoiden kanssa kuten

- nuorisotyö
- poliisi
- seurakunta
- toisen asteen oppilaitokset
- paikalliset yritykset TET-jaksot
- vierailuja yrityksiin
- yrityskylä
- taidetestaajat
- seurat
- pieni teatterikoulu
- paikalliset kulttuurikohteet

8. Oppilaiden osallisuus

a. Oppilaskunta ja oppilaskunnan hallitus

Peruskoulun oppilaskuntaan kuuluvat automaattisesti kaikki koulun oppilaat. Oppilaskunnan hallitus on demokraattisesti valittu elin, joka edustaa koko oppilaskuntaa ja toteuttaa sen tahtoa. Harmoniassa oppilaskunnan hallitus sisältää sekä ala- että yläkoulun hallituksen.

Oppilaskunnan hallituksen toiminnan keskeinen tehtävä on edistää oppilaiden osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia koulun arjessa ja päätöksenteossa.

Oppilaiden edustaminen:

- Toimia oppilaiden äänitorvena tuoden esiin mielipiteet, toiveet ja kehitysehdotukset rehtorille ja opettajille.

Viihtyvyyden ja yhteishengen parantaminen

- Ideoida ja järjestää tapahtumia, teemapäiviä (esim. pukeutumispäivät, turnaukset, juhlat) ja tempauksia, jotka tuovat iloa ja yhteisöllisyyttä.

Vaikuttaminen koulun asioihin

- Ottaa kantaa ja tehdä aloitteita koulun sisäisiin asioihin, kuten:
 - Kouluruokailu (ruokalistatoiveet, ruokailutilojen viihtyvyys).

- Koulun säännöt (järjestyssäännöt, välituntikäytännöt).
- Yhteiset tilat (välituntivälineet, piha-alueen kehittäminen).

Demokratian harjoittelu

- Jäsenet oppivat neuvottelu-, yhteistyö- ja kokoustaidot sekä vastuullisuuden yhteisten asioiden hoidossa.

Tiedonkulku

- Varmistaa, että tieto hallituksen käsittelemistä ja päättämistä asioista kulkee eteenpäin koko oppilaskunnalle (esim. luokkien edustajien kautta).

b. Tukioppilas/kummioppilastoiminta

Tukioppilastoiminta Harmoniassa

Tukioppilastoiminta on vapaaehtoista vertaistukea, jossa koulutetaan vanhempien luokkien oppilaita (8. ja 9. luokat) auttamaan nuorempia oppilaita (erityisesti 7. luokkalaisia) sopeutumaan uuteen kouluun ja edistämään koulu yhteisön hyvinvointia.

Tukioppilastoimintaa ohjaa Harmoniassa hyvinvointiohjaaja ja koulunuorisotyöntekijä.

Tukioppilastoiminnan keskeisenä tavoitteena on lisätä koulun viihtyisyyttä, turvallisuutta ja yhteishenkeä.

Tukioppilaan päätehtävät

- Uusien oppilaiden ohjaaminen (7. luokkalaiset):
 - Tutustuttaminen kouluun, sen tiloihin, sääntöihin ja käytäntöihin lukuvuoden alussa.
 - Toimia turvallisena vertaisoppilaana, jolta voi kysyä apua pienissä ongelmissa tai eksymisessä.
- Vertaistuki ja välittäminen:
 - Kuunteluapu ja tuki kiusaamistilanteissa tai yksinäisyydessä. Tukioppilaat eivät ratkaise vakavia ongelmia yksin, vaan ohjaavat oppilaan tarvittaessa aikuisten (opettaja, kuraattori, terveydenhoitaja) puheille.
 - Edistää kaveritaitoja ja hyvää ilmapiiriä luokissa ja välitunneilla.
- Tapahtumien järjestäminen:
 - Järjestää välituntitoimintaa, teemapäiviä, turnauksia ja tutustumispäiviä, jotka aktivoivat oppilaita ja ehkäisevät yksinäisyyttä.

Kummitoiminta Harmoniassa

Kummitoiminta alakoulussa on vertaistukeen perustuvaa toimintaa, jossa vanhemmat oppilaat toimivat nuorempien oppilaiden apuna ja tukena koulun arjessa.

Kummitoiminnan keskeisenä tavoitteena on helpottaa siirtymistä kouluelämään, lisätä turvallisuuden tunnetta ja edistää hyvää yhteishenkeä koko koulussa.

Kummien rooli ja tehtävät

Kummitoiminnassa painopiste on koulutulokkaiden eli ekaluokkalaisten tukemisessa. Kummien tyypillisiä tehtäviä ovat:

- Koulun esittely: Auttaa ekaluokkalaisia tutustumaan koulun tiloihin, sääntöihin ja päivärytmiin lukuvuoden alussa.
- Ryhmyttäminen: Järjestää yhteisiä leikkejä, pelejä ja tutustumistuokioita, jotta pienimmät oppilaat löytävät kavereita ja tuntevat kuuluvansa joukkoon.
- Välituntien ohjaus: Olla läsnä välitunneilla ja kannustaa pienempiä oppilaita leikkeihin ja ehkäistä kiusaamista.
- Turvallisuuden tunne: Tarjota helposti lähestyttävä "isosiskon" tai "isoveljen" hahmo, jolta voi kysyä apua tai kertoa mieltä painavista asioista.
- Yhteiset tapahtumat: Järjestää ja osallistua luokkien tai koko koulun yhteisiin teemapäiviin ja tapahtumiin.

Kummitoimintaa ohjaa vastuuopettaja, joka kouluttaa kummioppilaat tehtäväänsä ja tukee heitä toiminnan aikana.

c. Muu toiminta

Liikkaritoiminnan käynnistäminen syksyllä -26.<https://liikkuvakoulu.fi/liikkuva-koulu/>

9. Päiväys ja allekirjoitus

Tammelassa 22.9.2026

Katja Lehtoranta
rehtori